

FESTA MAJOR

LLORENÇ
DEL PENEDÈS
2026
T'ENGANXARÀ

Disseny gràfic /
TREMENDU STUDIO
Joaquim Sicart Bertran

PÒRTIC

Benvolguts veïns i veïnes,

És un goig poder-vos saludar, un any més, amb motiu de la Festa Major. Uns dies en què Llorenç es vesteix de gala i sortim al carrer per retrobar-nos, compartir i celebrar l'essència i les tradicions del nostre poble.

Si hi ha una cosa que defineix la nostra Festa Major és la força de la cultura popular. Any rere any, els nostres grups folklòrics mantenen viu un llegat que passa de generació en generació i que dona sentit a la nostra identitat. Per això, enguany hem volgut retre homenatge a la nostra cultura i recollir-la d'una manera ben especial perquè en pugueu gaudir sempre, amb el Disc de la Festa Major i els adhesius dedicats a cadascun dels nostres grups folklòrics.

M'agradaria posar en valor totes les persones que en formen part i que, amb dedicació, esforç i il·lusió, fan possible que aquestes tradicions continuïn bategant amb la mateixa força de sempre. Perquè darrere de cada ball, de cada toc de gralla i de cada cercavila hi ha hores d'assaig, compromís i estima pel poble. És gràcies a tots els veïns i veïnes que hi participeu que es manté viva la nostra Festa Major i esdevé, any rere any, un motiu d'orgull compartit. Per tot això, aquest programa és una invitació a sortir de casa, a participar, a gaudir-ne i a emocionar-vos.

El cel d'agost acostuma a regalar-nos les Llàgrimes de Sant Llorenç. Enguany, però, ens reserva un espectacle encara més especial: l'eclipsi solar. Per aquest motiu, des de l'Ajuntament hem preparat unes ulleres homologades perquè tothom el pugui observar amb total seguretat. Un fenomen excepcional que ens convidarà a aixecar la mirada al cel, recordar aquells que ens van acompanyar en tantes festes majors i que avui ja no hi són, i compartir aquest instant amb la gent que estimem.

Del pregó fins a l'eclipsi, omplim els carrers de música, senyeres i festa. Fem costat als nostres grups folklòrics i a totes les entitats que la fan possible, gaudim del nostre patrimoni cultural i continuem fent gran l'essència que fa tan especial la Festa Major de Llorenç del Penedès.

Molt bona Festa Major!

Montserrat Ventosa Robles
Alcaldeessa de Llorenç del Penedès

DISSABTE 1 *d'agost*

A partir de les 11 del matí, a la Casa de Cultura:
RECAPTA DE LA FESTA MAJOR.

S'hi podrà adquirir tot el marxandatge de la Festa Major: samarreta, ampolla de cava, braçalet, bandera de Llorenç i la gran novetat: el **DISC DE LES MÚSIQUES DE LA FESTA MAJOR DE LLORENÇ DEL PENEDES** en format CD i USB, i **ULLERES** homologades per a veure l'**ECLIPSI SOLAR** del proper 12 d'agost.

Horari de venda dels lots el dia 1 d'agost:

De les 11 a les 2 del migdia i de 6 a 2/4 de 8 de la tarda a la **Casa de Cultura**

Posteriorment es vendran:

Dies 3, 4 i 5 d'agost, d'11 a 13 h a la **Biblioteca municipal Mestra Maria Rafecas**

Dia 8 d'agost, d'11 a 14 h, a la **Casa de Cultura**

DIVENDRES 7 *d'agost*

A partir de les 6 de la tarda, al Cafè del Centre:
EXPOSICIÓ "EL CENTRE: FEM MEMÒRIA".

Dedicada als 50 anys del concert de Lluís Llach a Llorenç 1976-2026. Organitzada per l'Arxiu del Centre.

Dies d'exposició: A partir del 7 d'agost, en l'horari habitual del cafè.

A 2/4 de 7 de la tarda, a la Casa de Cultura:
INAUGURACIÓ DE L'EXPOSICIÓ "COR EL RAÏM. UN POBLE UNIT PEL CANT 1940-1997".

Recorregut per la història del cor que va esdevenir un símbol de la germanor del poble de Llorenç després de la Guerra Civil Espanyola.

Cedida per Albert Viñas Jané.

Collabora: La Cumprativa.

Horari d'obertura de l'exposició:

Dia 8 d'agost, de les 11 a les 2 del migdia i de les 6 de la tarda a 12 de la nit.

Dia 10 d'agost, de 2/4 d'1 a les 2 del migdia.

Dia 11 d'agost, de 2/4 d'1 a les 2 del migdia i de 6 a 8 del vespre.

DIUMENGE 2 *d'agost*

A 2/4 de 10 de la nit, a El Centre:

CINEMA D'ESTIU, amb la pel·lícula "Mar i Cel"
Reviu aquesta obra mestra del teatre musical català en una espectacular filmació de gran qualitat, més cinematogràfica i immersiva que mai.

Preus: 6'5 € entrada general - 5'5 € persones associades

A 2/4 de 8 del vespre, al carrer Francesc Macià:

PREGÓ DE FESTA MAJOR a càrrec dels **NENS DEL VENDRELL**, colla castellera amb gran vinculació amb el poble de Llorenç que enguany celebra els seus 100 anys d'història.

A les 8 del vespre, des del davant de La Cumprativa:

TOC D'INICI DE FESTA MAJOR a càrrec dels timbalers del **BALL DE DIABLES**.

A les 10 del vespre, a El Centre:
CONCERT de **MARIONA ESCODA**.

Obertura de portes a 2/4 de 10.

Venda d'entrades per entràpolis amb enllaç a la web d'El Centre (www.elcentre.cat). Preu únic de 20€.

DILLUNS 3 *d'agost*

A 2/4 de 10 de la nit, al carrer Francesc Macià:

ASSAIG GENERAL DE FESTA MAJOR DELS CASTELLS DE LA VIGÍLIA, a càrrec del **GRUP D'AFICIONATS LOCAL**, amb repartiment d'un petit refrigeri pels participants.

DISSABTE 8

d'agost

De les 11 del matí a les 2 del migdia,
als Jardins d'Oriol Martorell:

CONCURS DE DIBUIX INFANTIL, per a infants
fins a 12 anys.

Inscripcions a la Casa de Cultura d'11 a 12 del
migdia. Presentació de les obres acabades al
lloc d'inscripció abans de les 2 del migdia.

Porteu el vostre material a excepció del full,
que podreu recollir al moment de la inscripció.

A les 12 del migdia, a la Sala Jovent de
La Cumprativa:

INAUGURACIÓ DE L'EXPOSICIÓ commemorativa
"25È ANIVERSARI DELS CAPGROSSOS DE LA
CUMPRATIVA". Un recorregut per la trajectòria
del grup folklòric de La Cumprativa des de la
seva creació fins avui (2001-2026). A través de
fotografies, vídeos i indumentària dels 25 anys.

Dies d'exposició: del 8 al 12 d'agost.

A les 6 de la tarda, a la plaça Immaculada,
DIADA CASTELLERA amb els **NENS DEL
VENDRELL**, **COLLA JOVES XIQUETS DE
VALLS** i **COLLA JOVE XIQUETS DE
TARRAGONA**.

A les 9 del vespre, al carrer Mestre González:
VIII SOPAR POPULAR DE FESTA MAJOR.

Les persones participants han d'haver adquirit
prèviament el tiquet.

Hi haurà **MÚSICA EN DIRECTE**, a càrrec
d'**ENREDU**, i tot seguit, **AUBOR**.

Cal tenir en compte:

- Si l'activitat s'ha d'anul·lar per causes meteorològiques
no es retornarà l'import, però es podrà venir a recollir el
menjar al C/ Mestre González.
- Totes les persones assistents hauran de portar el got,
tovalló (i, qui el pugui necessitar, llevataps).

Menú: Fideuà, patates, olives, gelat, vi i aigua. Opció
vegana i celíaca (s'ha de demanar al comprar el tiquet)
Podeu portar algun acompanyament de menjar si ho
desitgeu.

Preus: 14 € - Infants fins a 12 anys: 10 €

A 2/4 d'11 de la nit, a la terrassa de La Cumprativa:
BINGO DIABÒLIC, organitzat pel **BALL DE DIABLES**

DIUMENGE 9

d'agost

LA VIGILIA

A les 3 de la tarda:

MORTERADA DE FESTA MAJOR a càrrec del **BALL DE DIABLES** i **REPICADA MANUAL DE CAMPANES**.

A les 6 de la tarda, a l'església parroquial:
VESPRES SOLEMNES, amb la **VENERACIÓ DE LES RELÍQUIES DE SANT LLORENÇ** i el **CANT DELS GOIGS**.

Us animem a venir a escoltar els nostres goigs i a cantar-los!

Seguidament, a la plaça Immaculada:
SORTIDA DE SANT LLORENÇ de l'església amb el repic de campanes.

A continuació, a la plaça Immaculada:
Inici del **SEGUICI POPULAR**, amb la participació dels grups de cultura popular i tradicional de Llorenç: **BANYETES, DRAC, GEGANTS, CAPGROSSOS, GRALLERS, BALL DE PUCES, BALL DE BASTONS, BALL DE GITANES** i **FALCONS**.
Tancarà la comitiva la imatge del **SANT PATRÓ** portat per les entitats.

Durant el seguici s'estrenaran els nous capgrossos: l'Estrella de la Mar, la Margarida de la Plana i el Bolet de la Muntanya.

Recorregut:

Sortida de la plaça Immaculada - C/ Francesc Macià - C/ Àngel Guimerà - plaça d'Anselm Clavé - C/ Torras i Bages - C/ Alzina - Rambla Marinada - Camí de la Plana - C/ Pompeu Fabra - Pl. Immaculada

Amb l'arribada de Sant Llorenç a l'església, els grups de cultura popular i tradicional el rebran amb una **BALLADA CONJUNTA**, acompanyada del repic de campanes i l'enlairament de coets.

A 1/4 d'11 de la nit, sortint de la Rambla Marinada:

CORREFOC a càrrec del **BALL DE DIABLES DE LLORENÇ** i les colles convidades, el **BALL DE DIABLES DE BELLVEI**, el **BALL DE DIABLES DE LA POBLA DE MAFUMET** i el **BALL DE DIABLES DE MATARÓ**.

Recorregut:

Sortida de la Rambla Marinada - Camí de la Plana - C/ Pompeu Fabra - C/ Francesc Macià - La Cumprativa

ALGUNS CONSELLS PEL CORREFOC

En tot el recorregut del correfoc:

- No hi aparqueu vehicles i traieu del carrer qualsevol obstacle que pugui destorbar.
- Tanqueu les portes, les finestres i els balcons i protegiu-los.
- Recolliu la roba estesa i plegueu els tendals.

Si participeu del correfoc:

- Porteu roba de cotó, amb mànigues i pantalons llargs, un barret de roba i sabates esportives que us agafin fort els peus.
- Si per qualsevol circumstància se us encén la roba, no correu, tireu-vos a terra i rodoleu.

Seguidament, al davant de La Cumprativa:
VERSOTS i CARRETILLADA a càrrec del **BALL DE DIABLES DE LLORENÇ**.

A les 12 de la nit, al carrer Francesc Macià:
DIADA CASTELLERA LOCAL, a càrrec del **GRUP D'AFICIONATS DE LLORENÇ**.

En acabar els castells:
SINDRIADA POPULAR, amb el repartiment de síndria fresca per a tothom.

A la 1 de la matinada, a la Rambla Marinada:
NIT D'EMPALMADA amb l'actuació dels grups de versions **AQUELLOS MARAVILLOSOS AÑOS** i **BROU VERSIONS**.

DILLUNS 10

d'agost

FESTA MAJOR

A les 2/4 de 6 de la matinada,
pels carrers del poble:
XARANGA, a càrrec del grup D'CATXONDEIG.

A les 8 del matí, pels carrers del poble:
TOC DE MATINADES, amb els GRALLERS de
Llorenç.

Seguidament, pels carrers del poble:
BASTONADA i **TRONADA**, a càrrec del BALL DE
BASTONS i el BALL DE DIABLES.

Recorregut matinales: La Cumprativa - Carrer Nou -
C/ Metge J. Palau - C/ Pau Casals - C/ Marcellí Jané -
C/ Sant Llorenç - C/ Sant Llibori - C/ Cor el Raïm -
C/ de l'Abat Escarrer - C/ Torras i Bages - Avinguda de
l'Estrella - Camí de la Plana - C/ Pompeu Fabra -
C/ Francesc Macià - La Cumprativa

A 2/4 de 12 del migdia, a l'església parroquial:
MISSA SOLEMNE de Festa Major en honor de
SANT LLORENÇ.
Els grups de cultura popular hi faran la seva
ofrena al patró.

A la 1 del migdia, a El Centre:
SARDANES, amb la cobla **LA PRINCIPAL DE LA
BISBAL**.

A les 7 de la tarda, des de la plaça Immaculada:
CERCAVILA, amb la participació dels grups
de cultura popular i tradicional de Llorenç:
BANYETES, **DRAC**, **GEGANTS**, **CAPGROSSOS**,
GRALLERS, **BALL DE PUCES**, **BALL DE BASTONS**,
BALL DE GITANES i **FALCONS**.

Recorregut:
Plaça Immaculada, carrer Pompeu Fabra, plaça de la
Vila, Camí de la Plana, Rambla Marinada (davant de la
Casa de la Vila).

En acabar, davant de la Casa de la Vila:
ACTUACIÓ DE LLUÏMENT dels grups de cultura
popular i tradicional de Llorenç.

A 2/4 de 10 del vespre, a la Rambla Marinada:
CONCERT DE FESTA MAJOR, amb l'orquestra
LA PRINCIPAL DE LA BISBAL.

A 2/4 de 12 de la nit, a la Rambla Marinada:
BALL DE FESTA MAJOR amb l'orquestra
LA PRINCIPAL DE LA BISBAL.

A les 12 de la nit, al bar musical El Symposium:
NIT DE FESTA.
Aforament limitat. Accés restringit a majors de
18 anys.

DIMARTS II

d'agost

A 2/4 de 12 del migdia, a l'església parroquial:
MISSA DE DIFUNTS. En pregària pels
llorencencs i llorencenques que han mort,
especialment des de la darrera festa major.

De 12 a 2 del migdia, a la Piscina Municipal:
FESTA AQUÀTICA, animació amb inflables.
Les tarifes d'accés a la piscina seran les
habituals.

A la 1 del migdia, als Jardins d'Oriol Martorell:
CONCERT VERMUT a càrrec **XÈNIA I MARC DUO**.

De 4 a 7 de la tarda, a la Piscina Municipal:
Continuació de la **FESTA AQUÀTICA**.

A les 7 de la tarda, al parc fluvial del Torrent:
LLIURAMENT DE PREMIS del CONCURS DE
DIBUIX INFANTIL i, seguidament, **ESPECTACLE**
INFANTIL, a càrrec de **SOM MAINADA**.

Tot seguit, al parc fluvial del Torrent:
XOCOLATADA per a tots els infants.

A les 7 de la tarda, sortint de La Cumpativa:
CORREBARS.

Venda de tiquets a 2/4 de 7 de la tarda al
mateix lloc. Organitza: Ball de diables

A les 10 de la nit, a La Cumpativa:
TEATRE "ELS PLANS", una comèdia de **YAGO**
ALONSO i **EVA MOR**, dirigida per Yago Alonso.
Els Plans és una comèdia que dissectiona la
vida de parella, les relacions amb els altres
pares de l'escola i la pressió social de ser "bons
pares". Una radiografia àcida i divertidíssima
sobre les relacions modernes, on quedar
per sopar i intentar ser "el millor amic" es
converteix en un autèntic camp de mines
emocional on tot explota pels aires.

Venda d'entrades:

- Persones associades fins a 30 anys: 12€
- Persones associades a partir de 30 anys: 15€
- Persones no associades fins a 30 anys: 15€
- Persones no associades a partir de 30 anys: 20€

A les 12 de la nit, a la Rambla Marinada:
NIT JOVE amb les actuacions de **LA MITJANIT**,
MARKOS i **KZU**.

Durant el concert hi haurà un servei de **PUNT**
LILA a càrrec de **LA VANDIDA COOPERATIVA** i la
Carpa **FESTATENCIÓ** de **JOVE BAIX PENEDES**.

DIMECRES 12

d'agost

DIA DEL GOS

A les 10 del matí, a El Centre:
TORNEIG DE TENNIS TAULA.

A les 10 del matí començaran les inscripcions
i a 2/4 d'11 del matí se celebrarà el torneig de
Festa Major.

Els infants jugaran un torneig separat dels
adults, amb premis infantils.

Participació:

- Persones associades 3€
- Infants associats (fins a 12 anys) gratuït
- Persones no associades 5€
- Infants no associats (fins a 12 anys) 3€

A partir de 2/4 de 7 de la tarda, a les vinyes de Vins l'Apical (Camí de Cal Prosset):

VESPREIG PER L'ECLIPSI. JOC DE VINILS amb **BASSCONTENT**, després de l'eclipsi, **CONCERT** amb **SAM ROYCE**, i per acabar, **PUNXA-DISCS** amb **DJ AUBOR**.

Barra de vins de Vins l'Apical, i tapes variades de l'Hac Restaurant.

Entrades:

- Entrada anticipada: 20€
- Entrada a taquilla: 25€

Inclou ulleres homologades, copa i degustació de vi, tapa (opció vegetariana).

Reserva la teva entrada al 650 15 08 53

Organitza: Vins l'Apical, Basscontent

Collabora: Ajuntament de Llorenç del Penedès, Botes Arnabat.

A les 10 de la nit, a la terrassa de La Cumprativa:

BINGO DIABÒLIC, organitzat pel **BALL DE DIABLES**.

Vista del Castell de Llorenç en una postal del 1911.
Fons Arxiu Parroquial de Llorenç.

Castillo de Llorens del Panadès

EL CASTELL DE LLORENÇ:

mil anys d'història

Tots coneixem la silueta del castell que dibuixa el perfil de Llorenç del Penedès, però poques vegades ens aturem a pensar què s'amaga realment darrere els seus murs. La història del castell va lligada a la història del poble i aquesta va començar fa més de mil anys en un context molt diferent del que tenim ara.

La imatge actual del castell és fruit d'una sèrie de restauracions i reformes. En una de les portes interiors figura la data del 1792, a l'arc de l'entrada hi ha gravada la data de 1848 i en una de les xemeneies trobem la data de 1902. Aquestes remodelacions van barrejar estils diferents, unint torres, merlets defensius, arcs flamígers i detalls modernistes que van transformar la seva antiga fisonomia medieval. Es tracta d'una evolució arquitectònica singular i eclèctica que no respon a un estil concret, sinó a la superposició de reformes que buscaven embellir-lo segons el gust de cada època, donant-li un aire de castell de conte de fades.

A la façana principal, sobre el portal adovellat, destaca un lateral de sarcòfag medieval amb quatre escuts nobiliaris idèntics. Són castells de tres torres inserits dins d'arcs gòtics, actualment desgastats pel pas del temps, que provindria de l'església parroquial (Bolòs et al, 1992). Però l'element més antic del castell és la torre rodona, adossada a les altres edificacions, que es veu a la part posterior del castell per la banda del torrent.

El text que teniu a continuació pretén relatar l'evolució del Castell de Llorenç des dels seus orígens medievals fins als nostres dies. L'objectiu és destacar la importància històrica d'aquest edifici, reconegut oficialment com a Bé Cultural d'Interès Nacional.

Detall del lateral de sarcòfag i data 1848 de l'entrada principal. Foto: Pep Ulldemolins.

Detall data 1902 en una de les xemeneies. Foto: Pep Ulldemolins.

Vista del Castell de Llorenç, juliol 2026. Foto: Pep Ulldemolins.

ORÍGENS EN UNA TERRA DE MARCA

En els escrits del cronista José Ruy-Fernández López durant la seva visita a Llorenç del Penedès el 1918, suggeria que el castell va ser construït durant el període islàmic al segle VIII (Latorre, 2007). Avui en dia la recerca històrica moderna descarta aquesta afirmació i considera que la seva construcció és més tardana.

Ens situem al segle X, quan el territori que actualment formen les comarques de l'Alt i Baix Penedès, Garraf i la part oriental de l'Alt Camp i la Segarra formava part de l'anomenada Marca. (Miquel Vives, 1997). Aquesta Marca era un espai de frontera que separava els dominis del Comtat de Barcelona de la zona d'influència

del Califat de Còrdova (al-Àndalus). Ser terra de marca implicava viure en una zona inestable, amb presència militar, el perill de les ràtzies i el contacte entre dues cultures i religions diferents.

En aquesta zona de frontera, la dominació islàmica va ser relativament breu i es va limitar a incursions militars de control. La més greu va ser la ràtzia d'al-Mansur l'any 985, que va sacsejar el territori, va atacar la ciutat i el castell d'Olèrdola, i va acabar amb l'assalt de Barcelona. Més enllà d'aquests atacs, no hi ha constància d'una estructura administrativa permanent ni de jaciments arqueològics d'aquest període al Penedès.

TORRE DE GUAITA

(frontera comtal segle X-XI)

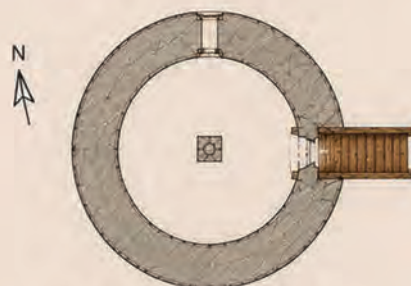
Torre de vigilància i defensa emprada a la frontera comtal durant els segles X-XI. Estructura circular amb murs gruixuts de pedra i accés elevat al segon pis per dificultar l'entrada enemiga.

SECCIÓ

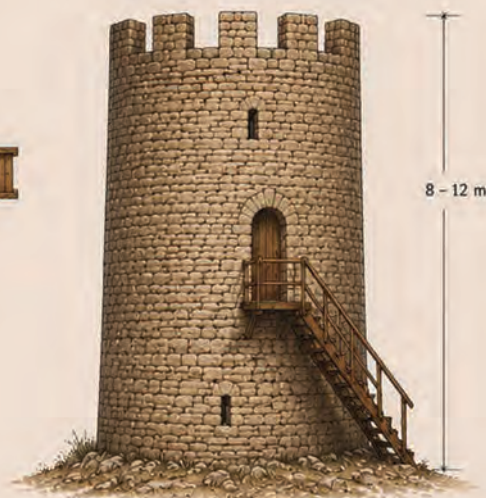
PLANTA

CARACTERÍSTIQUES PRINCIPALS

- Planta circular
- Construïda entre els segles X-XI
- Aparell de pedra seca o amb morter de calç
- Mur perimetral molt gruixut (1,20 - 1,80 m)
- Porta d'accés al segon pis, elevada
- Merlets a la part superior
- Funció principal: vigilància i defensa del territori

ALÇAT

Això fa pensar que no va existir un assentament continuat de la població musulmana, tot i que sí que ha perdurat la petjada de topònims d'origen àrab o berber com Selma o la Múnia (Bolòs i Hurtado, 2018).

L'absència d'un gran nucli de població islàmica no significa, però, que el Penedès fos un "desert" buit de població, com defensen alguns historiadors. La documentació evidencia l'ocupació d'espais per conreus, pastures i habitatges (Díaz Ros, 2024). Així doncs, la població seria escassa i dispersa, formada per petites comunitats autòctones de pagesos i pastors.

Per assegurar la propietat d'aquesta terra i cobrar-ne les rendes, entre els segles X i XI es va bastir una extensa xarxa de fortificacions controlada per la noblesa local. Aquesta xarxa es dividia en dues estructures: els **castells termenats** com el de Castellví de la Marca, el de Castellet o la Guàrdia de Banyeres, i les **quadres**, que eren torres cilíndriques de guàrdia que depenien dels castells principals, però que segurament disposaven de jurisdicció i rendes pròpies per controlar el seu entorn immediat.

És en aquest context en què apareix documentat el topònim "Llorenç", l'any 951, amb la forma llatina *Laurinte* (Català Benach, 1998). La manca de fonts arqueològiques i documentals ens pot generar confusió, aquest nom i els seus derivats

com *Lorint*, *Laurenci* o *Lorens*, tant poden fer referència a un paratge ple de llorers com a un llinatge o antropònim.

Per això, amb aquestes primeres referències cal anar amb compte. Alguns autors esmenten que, entre els anys 1027 i 1037, el noble Mir Llop Sanç, senyor de Banyeres, es titulava amo d'aquestes terres, un domini que altres historiadors posen en dubte perquè falten documents que ho demostrin. La primera informació fiable és de l'any 1152. Es tracta d'un cens signat per Guillem de Castellvell i Ponç Pere de Banyeres a favor de Miró de Saïfores, on es cita l'alou de *Ramón de Laurentio* com a afrontació d'una terra erma situada a Castellví de la Marca (Miquel i López, 1989). Cal dir que en aquell temps Llorenç no existia com a poble sinó que era només una torre de guàrdia que pertanyia al terme de Castellví de la Marca. El castell original, doncs, era una fortificació molt més austera que l'actual, es basava únicament en la torre cilíndrica que encara es conserva a la part posterior de l'edifici, més defensable pel fet d'estar construïda al costat del torrent. Als segles X i XI la quadra de Llorenç formava part d'una línia de defensa i vigilància on les diferents torres es connectaven visualment entre elles. Aquesta xarxa castral s'estenia per tot el Penedès fins a tocar del riu Gaià, i comunicava les torres de Lleger, l'Ortigós, l'Albornar, la Bisbal, entre d'altres (Urpí i Resina, 1991).

El castell i el pou del comú pels volts de l'any 1900. S'aprecia bé la torre de guaita.
Foto: cedida pels propietaris actuals del castell.

El castell i el pou del comú pels volts de l'any 1911. Les obres de restauració del castell ja estan finalitzades.
Foto: cedida pels propietaris actuals del castell.

ELS SENYORS DE TOUS, EL DOMINI DE LLORENÇ I LLEGER AL SEGLE XIV

Després d'un buit documental de més d'un segle fem un salt fins al segle XIV. D'una banda, sabem que hi ha documentada una visita pastoral a l'església de Llorenç al 1309, per tant, es pot considerar que ja hi hauria un mínim d'habitants a l'inici d'aquest segle. Poc després, l'any 1346, un pergami documenta la conformitat del noble Bernat de Tous, senyor de Llorenç, de la venda d'unes terres del terme a l'indret de les Fontanelles. El detall d'aquest escrit és que es refereix obertament al lloc com a *castro de Laurentio*, fet que indica que la modesta torre dels segles anteriors havia crescut fins a convertir-se en un castell més gran. Però un dels documents més interessants que es conserven data del 7 de gener de 1358, es tracta de la venda en què el rei Pere III el Cerimoniós transmet a Bernat de Tous la jurisdicció civil i criminal, així com el mer i mixt imperi dels castells de Banyeres, Llorenç i Lleger per deu mil sous barcelonesos (*Miquel i López, 1989*). Aquest fet, a més de reafirmar la propietat de la família Tous, els atorgava ple poder per governar el territori, legislar, executar lleis i aplicar càstigs com la força, el costell o la presó. Aquesta venda va ser possible perquè el regnat d'aquest monarca va estar marcat per les guerres contra Castella i Gènova, pels efectes de la Pesta Negra i les crisis de fam, fet que va traduir-se en una necessitat de finançament que va obligar la corona a vendre drets i territoris a nobles de confiança com Bernat de Tous, que ja tenia càrrecs de govern.

Uns anys més tard, els habitants de Banyeres van demanar ser redimits d'aquesta jurisdicció i els fou concedit. Per la seva banda, Llorenç i Lleger van continuar sota el domini dels senyors de Tous, tal com es ratifica en un document del 1371. En el fogatjament de 1370 es comptabilitzaven 25 focs entre els dos nuclis, la qual cosa equivalia a uns 125 habitants en total. Els castells van ser propietat dels Tous almenys fins al 1410, any en què un inventari realitzat per indicació de Beatriu de Tous va constatar que posseïa els castells de Llorenç i Lleger amb tots els drets (*Miquel i López, 1989*). Els Tous van ser molt influents al llarg del

segle XIV, és per això que els gegants de Llorenç porten el nom de Bernat i Beatriu de Tous. La mort prematura de Bernadó, l'últim Bernat de Tous, va portar el llinatge a la decadència.

ENTRE ELS SEGLES XVI I XIX, EL PAS D'UN CASTELL MEDIEVAL A UNA CASA SENYORIAL

A partir del segle XVI, la propietat del castell va passar a mans de la família Desbosc. Durant la guerra dels Segadors (1640-1652), el poble va patir directament els estralls i el pas de les tropes, i sembla que la població de Llorenç es trobava literalment «a porta tancada» per protegir-se de les incursions (*Sanabre, 1956*). Així, podria ser que l'edifici esdevingués refugi de la població davant els perills de la guerra.

Porta de la presó, amb la data 1792.
Foto: Pep Ulldemolins.

Sabem que l'any 1671 encara era propietat de la família, ja que apareix en l'inventari fet a causa de la mort de Frederic Desbosc (*Miquel i López, 1989*). En el document, tot i que s'esmenta que encara conserva el mèr i mixt imperi, ja es comença a intuir una certa decadència. Aquest declivi venia de lluny i responia, sobretot, als deutes acumulats, ja que els ingressos tradicionals que treien de la pagesia havien quedat estancats o disminuïts per les crisis de fam i les guerres, mentre que el cost de la vida aristocràtica i el manteniment dels plets judicials per defensar els seus privilegis continuava creixent. Es tracta d'una experiència molt similar a la que van patir la gran majoria de castells feudals de Catalunya durant l'edat moderna, els quals, asfixiats econòmicament i sense utilitat militar, van acabar abandonats i en ruïnes o bé reconvertits en cases senyorials rústiques.

A l'inici del segle XVIII, la propietat del castell va recaure en mans de la família Foixà. Posteriorment, el domini va quedar integrat en el gran patrimoni dels marquesos de Moja, un llinatge que va anar aglutinant les antigues cases dels Desbosc, els Oms, els Copons, entre d'altres. Com era habitual a l'època, aquests relleus de cognoms no es van produir per operacions de compravenda, sinó a través de deixes testamentàries, capítols matrimonials i herències legítimes dins d'un mateix tronc familiar ampli. Malgrat els canvis de llinatge, els propietaris van conservar intactes els seus privilegis feudals. De fet, avui dia es manté la data de 1792 gravada en una porta interior que donava accés a l'antiga presó, situada al segon pis de la torre, just davant les escales que comuniquen amb les dependències superiors. Aquesta marca és el testimoni d'una època de reformes a l'edifici que es troba documentada al fons del Marquesat de Moja.

En ple segle XIX, l'edifici va continuar sent objecte d'una sèrie de remodelacions. La data de 1848 apareix al cadastre i marca el tret de sortida d'unes obres que van transformar l'edifici cap a la residència d'estil romàntic que llueix avui dia. Aquestes reformes es van dur a terme en un context socioeconòmic molt complex marcat per la segona i tercera Guerres Carlines (1846-1876), l'abolició definitiva dels drets senyorials (1830-1840) i per l'arribada de la fil·loxera (1887). Cal destacar que, malgrat aquesta abolició de

la jurisdicció feudal, els pagesos de Llorenç continuaven obligats a pagar censos i rendes a la propietat, fet que va permetre a la família noble mantenir la seva font d'ingressos. A les actes de 1890 consta com Doña Dominga Ineza de Villar sol·licita permís a l'ajuntament per enderrocar una paret que donava a la plaça vella per edificar-la de nou afegint unes torres. Uns mesos més tard, la propietària també demana apropiar-se d'una pedra amb escuts gravats. Es refereix al lateral de sarcòfag que avui corona l'arc d'entrada. L'any 1902, data que figura gravada en una de les xemeneies, confirma que la reforma del castell es va perllongar durant dècades.

El castell pels volts de l'any 1911. En la imatge s'aprecia que la casa dels masovers no s'havia construït.

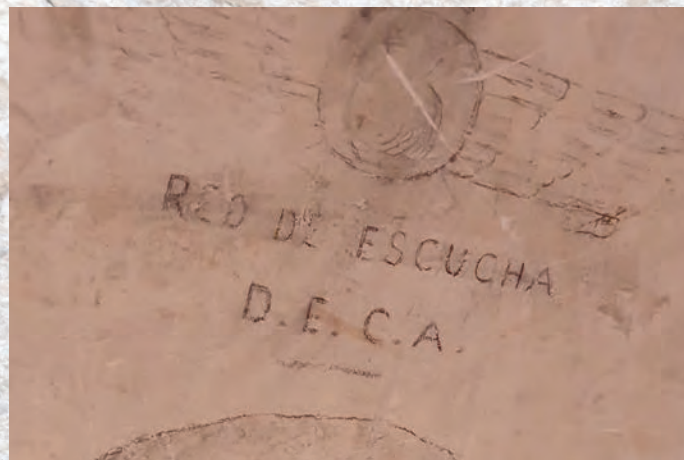
Foto: cedida pels propietaris actuals del castell.

EL LLEGAT CONTEMPORANI DEL CASTELL

Al llarg del segle XX el castell va continuar funcionant com a residència senyorial, tot i que la família propietària només n'ocupava la planta noble de manera esporàdica. La gestió diària i el manteniment de l'edifici van recaure en els masovers, els quals habitaven unes dependències construïdes a principis de segle i estan situades a la planta baixa, al costat de l'entrada del baluard. Aquesta zona, juntament amb els cellers i els magatzems, es destinava a la producció i emmagatzematge de blat, vi, oli i altres productes agraris de les seves terres.

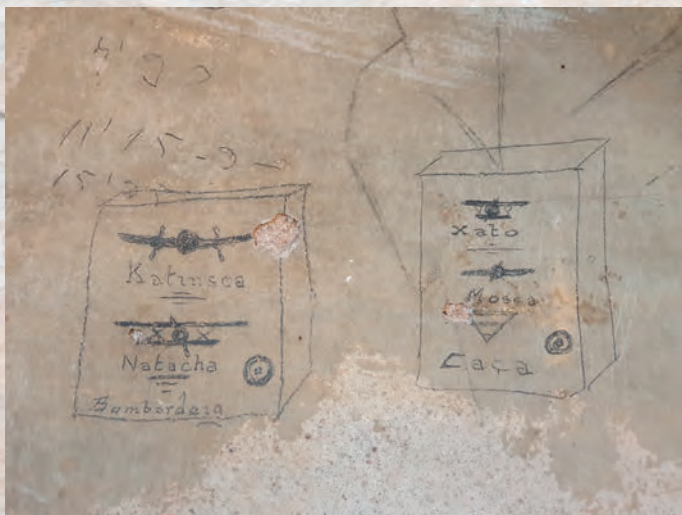
Graffits de la torre amb referència a la "Gloriosa", aeròdrom dels Monjos.
Foto: Pep Ulldemolins.

Detall del grafit de la DECA.
Foto: Pep Ulldemolins.

Durant la Guerra Civil Espanyola (1936-1939), el recinte va ser confiscat pel comitè antifeixista local. Segons sembla, en les primeres setmanes del conflicte l'edifici va servir com a centre d'operacions encarregat de la col·lectivització de les terres de la zona. Més endavant, a partir del 1938, la torre es va emprar com a punt d'observació de la DECA (Defensa Especial Contra Aeronaus) per oferir cobertura i informació a l'aeròdrom republicà de Santa Oliva. Aquest emplaçament complia un paper estratègic en l'avís dels atacs aeris i les incursions de l'aviació franquista, una tasca fonamental per minimitzar els danys dels bombardejos fins als primers dies de gener de 1939 (Arnabat i Mata, 2013). Un testimoni històric directe d'aquests fets són els graffits i les inscripcions militars que els soldats van deixar gravats a les seves parets.

Recentment, s'ha localitzat una altra inscripció que documenta l'estada de la 1a companyia del Batalló d'Obres i Fortificacions número 38 de l'Exèrcit Popular de la República, que era una de les unitats especialitzades en enginyeria militar i construcció de línies de resistència. Posteriorment, a les acaballes del conflicte, el gener de 1939, l'edifici va ser ocupat per l'exèrcit franquista en la seva ofensiva cap a Barcelona. En la postguerra, la propietat va ser retornada als antics amos, la família Blanch Plana, que van restablir el seu estatus com a terratinents. Finalment, l'any 1988 es va actualitzar la seva catalogació com a Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN), i el 2006 el monument va ser venut als actuals propietaris.

Graffits dels models de l'aviació republicana.
Foto: Pep Ulldemolins.

Més enllà de la documentació oficial, la memòria oral local ha mantingut viva la identitat del monument mitjançant històries i llegendes populars, com la de l'existència d'un túnel ocult que comunicaria el castell amb una casa del carrer Major, o relats que expliquen que el lloc va servir de refugi per a persones i com amagatall d'objectes valuosos de l'església a principis de la guerra.

Avui dia, el Castell de Llorenç continua dempeus com a símbol arquitectònic del municipi i, malgrat ser una propietat privada, és un monument protegit que manté ben conservats els cellers, les estances senyorials, els murs i la torre de guaita com a testimonis vius d'un llegat històric que es remunta deu segles enrere.

Esperem que l'article us hagi semblat interessant i agraïm la col·laboració de les persones que ens han proporcionat material i informació.

El Pou del Comú. Memòria de Llorenç
elpoudelcomu.blogspot.com

VOCABULARI

Marca: Territori fronterer militaritzat típic de l'edat mitjana per defensar-se de les incursions d'enemics externs i controlar els fluxos comercials.

Alou: Terra o propietat lliure i completa típica de l'edat mitjana, per la qual el propietari no havia de pagar cap càrrega ni retre vassallatge a cap senyor feudal.

Afrontació: Límit, fita o línia divisòria d'un terreny o propietat utilitzada especialment en els documents medievals per indicar amb quins altres camps o elements geogràfics confrontava.

Fogatge: Impost directe i cens de població típic de l'edat mitjana i moderna calculat a partir del nombre de focs o llars familiars d'un municipi per recaptar fons per a la Corona.

FONTS CONSULTADES

Ajuntament de Llorenç del Penedès. (2026). *El Castell del Poble*. Llorenç.cat

Arnabat i Mata, R. (2013). *Atac i defensa de la rereguarda: els bombardeigs franquistes a les comarques de Tarragona i les Terres de l'Ebre (1937-1939)*. Cossetània Edicions.

Bolòs, J., Ferré, S., i López, A. (1992). *Castell de Llorenç del Penedès*. Enciclopèdia Catalana. Recuperat el 3 de juny de 2026 de enciclopedia.cat.

Bolòs i Masclans, J., i Hurtado, V. (2018). *Atles del comtat de Barcelona (801-993)*. Rafael Dalmau, Editor.

Català Benach, B. (1998). *La Bisbal el llarg batec d'un poble al Penedès*. Edició de l'autor.

Díaz Ros, M. (2024). *Poblament al Penedès medieval. Assentaments i nuclis de població concentrada (segles X-XIII)* [Tesi doctoral, Universitat de Barcelona]. TDX (Tesis Doctorals en Xarxa). tdx.cat

Fons Marquesat de Moja. (2016). *Fons Marquesat de Moja Arxiu*. Biblioteca de Catalunya.

Latorre i Solé, J. (2007). *Un Viatger pel Baix Penedès l'any 1918*. Institut d'Estudis Penedesencs.

Miquel i López, J. (1989). *La venda de la jurisdicció civil i criminal de Llorenç del Penedès: (1358)*. Institut d'Estudis Penedesencs.

Miquel Vives, M. (1997). *Ipsa Marcha Extrema. Les terres del Gaià als segles X-XI*. La Resclosa, (1).

Roca i Pascual, B. (2011). *Els Tous: ascens i caiguda d'un llinatge nobiliari català (segles XIII, XIV i XV)*. Miscellanea Aqualatensia, (14), 41-77. raco.cat

Sanabre, J. (1956). *La acción de Cataluña en la guerra de secesión (1640-1659)*.

Urpí, R. M., i Resina, J. A. (1991). *El castell i terme de Banyeres del Penedès, dels seus orígens al segle XIV*. Edició dels autors.

AGRAÏMENTS

Agrícola i Secció de Crèdit de Llorenç del Penedès S.C.C.L.

Albert Viñas Jané

Ball de Bastons del Centre

Ball de diables i drac de la Cumprativa

Ball de gitanes de Llorenç

Ball de puces del Centre

Biblioteca Municipal Mestra Maria Rafecas

Comissió del sopar popular

Consell Comarcal del Baix Penedès

Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

Diputació de Tarragona

El Centre

El Pou del Comú

Els Banyetes de la Cumprativa

Parròquia de Sant Llorenç

Falcons del Centre

Gegants de la Cumprativa

Grallers de la Cumprativa

Capgrossos de la Cumprativa

Grup d'aficionats als castells de Llorenç

Jove Baix Penedès

La Cumprativa

Marta Coll Marlès

AGRAÏMENT DEL DISSENYADOR: Gràcies a totes les entitats i persones que s'han prestat per realitzar les fotografies que conformen aquest programa, i a l'Ajuntament i al Jaume per fer-ho tot tan fàcil. Desitjo que us agradi el resultat!

Ajuntament de
Llorenç del Penedès

Biblioteques
Públiques
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Diputació Tarragona

Pacto de Estado
contra la violencia de género

CONSELLS

- Engalaneu les finestres i balcons amb senyeres.
- Utilitzeu els vehicles el mínim possible pel nucli urbà. Recordeu que durant la Festa Major molts carrers estaran tancats a la circulació del trànsit rodar.
- Tingueu cura de mantenir els carrers nets.
- Durant la sindriada popular llenceu les closques de síndria als bidons que hi haurà preparats per aquesta finalitat a diversos punts del carrer.

L'organització es reserva el dret d'efectuar canvis en aquesta programació si sorgeixen imprevistos d'última hora.

FUSTÈCNIC
FUSTERIA I PINTURA INTEGRAL

c/Masia Furó, 7 Bellvei / Ctra. Bisbal 1 El Papiollet
WWW.FUSTECNIC.COM

JUVÉ
Pintura i decoració
Interiors, exteriors,
veladures, estucat venecià..

43712 LLORENÇ DEL PENEDÈS

600 67 32 81
pintura.decoracio@gmail.com

@elsympo

**De
bon
guss**

**MOBLES
NOGUÉS**

Carretera, 12
Mossèn Ramon Aleu, 15
Llorenç del Penedès - TGN
Tel. 646 29 48 54
noguesmobles@gmail.com

**Borrell
Carnisseria**

Elaboració pròpia
Encàrrecs amb servei a domicili o
recollida a la botiga

Francesc Macià, 19 botiga@borrellcarnisseria.com
43712 LLORENÇ DEL PENEDÈS @borrellcarnisseria
(Tarragona) Tel. 977 677 181
borrellcarnisseria.com ☎ 699 522 277

**CONSTRUCCIONS
NOUSTIL 2001. S.L.**

EDIFICACIONS
REHABILITACIONS
NAUS INDUSTRIALS
REVESTIMENTS
INTERIORS I EXTERIORS
AMB MORTERS DE CALÇ

C/ BALADRES, 11 · PRIORAT DE BANYERES
TEL. 687 534 280 - 977 678 857

construnoustil@hotmail.com

Juan Casals Sadurní
D E F U S T A

www.fustes.cat
977 677 055

Mercè

Mª Mercè Cañas Mañé

- MERCERIA • PERFUMERIA
- ROBA • CALÇAT

Camí de la Plana, 36
43712 Llorenç del Penedès
Tel. 977 67 71 55 - Mòb. 689 36 37 48
canasmerce@gmail.com

C/ Francesc Macià, 25
43712 LLORENÇ DEL PENEDÈS (Tarragona)
Tel. 977 67 71 23

Esther
*Moda íntima
Moda infantil*

Rambla Marinada, 18 - Tel. 977 67 85 73
LLORENÇ DEL PENEDÈS

**Núvies Janna
Atelier**

☎ CITA PRÈVIA 619 831 837

LLORENÇ DEL PENEDÈS
C ALZINA Nº9
977 67 74 09
608 082 911

✉ FARMACIAANNAVIDAL@HOTMAIL.COM
📷 @FARMACIAVIDALFONTLLORENC

**LA
MORADA**

Finques i Serveis

C/ Francesc Macià, 19
Llorenç del Penedès
Tel. 685 412 458

COMPRA VENTA - ALQUILER

Assessoria MAEP, SL
C/ La Sínia, 1-C Baixos
43712 Llorenç del Penedès (Tarragona)
Tel. +34 977 677 740
Mòbil +34 608 267 663
e-mail: mlopez@assmaep.com

Mecànica - Electricitat - Injecció
Carburació - Encesa - Contaminació
Pneumàtics - Alineats - Bateria - Planxa

Av. de l'Estrella, 14 · Llorenç del Penedès
T./F. 977 677 394 · M. 639 763 974
tallertongalofre@gmail.com

llibreria · papereria · joguines
fotocòpies · loteries de l'estat
llibres · recàrregues de mòbil
objectes de regal · servei de fax

ca l'estudiant

Francesc Macià, 9 · Tel./Fax 977 67 81 03
43712 Llorenç del Penedès

calestudiant@hotmail.com

Centre Dental Llorenç

Rambla Marinada, 31 - 977 678 189
Llorenç del Penedès

Horari
De dilluns a divendres
de 10 h a 14 h i de 15.30 h a 20 h

Germans Viñas Tena C.B.

Es ven fems
Es buiden pous morts
Distribució d'aigua per a piscines i rec

Tel. 667 619 791
670 246 889
667 619 788

C. Nou, 2
43712 Llorenç del Penedès

PODÒLOGA

Silvia Lapaz
Col. 1153

616 770 473

C/. Camí de la Plana, 36 local
Llorenç del Penedès

MARINA

CENTRE D'ESTÈTICA

722 331 087
C/ LES ESCOLES, 16
43712 LLORENÇ DEL PENEDÈS

FORN DE PA ELSA
Sinia, 1 - 43712 Llorenç del Pdès - Tel. 977 67 75 99

FORN DE PA STA. OLIVA
Pl. Major, 1 - 43710 Sta. Oliva - Tel. 977 67 98 10

PASTISSERIA STA. OLIVA
Mossèn Antoni Paradís, 13 - 43710 Sta. Oliva
Tel. 977 67 97 64

FORN DE PA LES PEDRERES
Urb. Junior. C. Sta. Eulàlia, 4 - 43710 Sta. Oliva
Tel. 977 66 85 50

Nou Estètic

c/ Llevant, 6
Llorenç del Penedès
Tel. 977 69 84 39
annaroca27@gmail.com

**INSTAL.LACIONS
SENDRÓS. S.L.**

INGINYERIA
ELECTRICITAT - AIGUA - CALEFACCIÓ - GAS
AIRE CONDICIONAT - ENERGIA SOLAR

Rambla Marinada, 5 43712 Llorenç del Penedès
Tel. 977 67 70 11
sendros@enginyerstarragona.cat

Tot en inoxidable i ferro

C. Barcelona, 9 - Pol. Ind. L'Empalme
43712 Llorenç del Penedès
Tel. i Fax 977 678 833 - Mòb. 655 904 834
serralleriajoaquin@gmail.com

PENITENSIS
DESTIL·LEM EMOCIONS

La Nau del Vi
VERMUTERIA VINATERIA

BONA FESTA MAJOR!

RESERVES
T. 692.344.033
@lanaudelvi_

Amadeus

Camí de la Plana 3 local - Llorenç del Penedès
Tel. 668 52 77 92

eVa
PERRUQUERIA

699 86 82 71
C/. Mn. R. Aleu 24
Llorenç del Penedès

**Bar
La Colla**

Pza. Inmaculada 2
43712 Llorenç del Penedès

Grup Alimentari Guissona

bonArea

C/ La Sinia, 1C Baixos - 43712 Llorenç del Penedès

www.bonarea.es

rp++ Instal·lacions
**Renovables
Penedès**

ELECTRICITAT - AIGUA - CLIMA - RENOVABLES

Tlf. 650 668 063 / www.renovablespenedes.com

**torrents
AGROGARDEN**

Des de 1917
el teu garden al cor del Penedès

 Orden varietats de plantes

 Assessorament professional

 Fàcil accés i aparcament

**OBERTS
DE DILLUNS A DIUMENGE**
Consultar horari a la web

**TARGETA CLIENT
AQUÍ LA
3%
DE DESCOMTE
PREU EXCLUÏD**

Ctra. Sant Martí
Sarrocà km2
Pacs del Penedès
08796 (BCN)

 Segueix-nos a @viverstorrents www.viverstorrents.com Truça'ns al 93 890 36 77

**EXCAVACIONS
GENÍS JANÉ RAVENTÓS**

**ja
jc**

TAXI
Llorenç del Penedès

646 44 53 62
JOAN AMER CATÀ

CASAMURADA

MOLTES GRÀCIES!

Calçotades i plats
típics catalans

Salons per a banquets
bodes, comunions, reunions

Terrassa d'estiu

43712 Llorenç del Penedès · Rambla Marinada, 7
Tel. 977 677 225 · www.cankildo.com

L'AGRICOLA
LLORENÇ DEL PENEDÈS
1920

botiga online
www.agricolallorenc.cat

Bona Festa Major!

La venda de proximitat està regulada i permet identificar els pagesos catalans que venen ells mateixos els seus productes al públic, segons el Decret 24/2013.

Vega Construcciones y Obras, S.L.

C. Empalme, 7 - **Tel. 977 67 74 55**

Apartat de Correus, 4 - 43712 Llorenç del Penedès

EM
MONPENEDÈS

**Venem amb encant
habitatges que tenen encant**

f i s y t

www.monpenedes.com
Rambla de la Marinada 29, 43712 Llorenç del Penedès

CEOLPE
CENTRE OLIVICOLA DEL PENEDÈS

L'ESSÈNCIA DEL
NOSTRE TERRITORI

OLI D'OLIVA VERGE EXTRA

100% ARBESQUINA

Carretera de l'Hostal, s/n
Llorenç del Penedès
Tel. 977678334 / 647513716
ceolpe@ceolpe.com

NVS
NOVASOL SPRAY S.A.U.

amb Llorenç i la comarca!

P.I. L'Empalme - 43712 Llorenç del Penedès - www.pintyplus.com

CONSTRUCCIONS
Raventós Inglada, s. l.

JOSEP RAVENTÓS INGLADA
C/ Pompeu Fabra, 36 - Tel. 657 907 622 - 43712 LLORENÇ DEL PENEDES
Mail: construccionsraventosinglada@gmail.com

LA CUMPRATIVA
LLORENÇ DEL PENEDES

722 196 966
Restaurant · bar · cafè

ESDEVENIMENTS PER A GRUPS · TAPES
CASOLANES · BURGUERS I ENTREPANS ·
ESMORZARS DE FORQUILLA · I MOLT MÉS!

Dolça **Tradició**

PASTISSERIA

Rambla de la marinada, 39
Llorenç del Penedès
Telf. 676 25 04 16
✉ dtpastisseria@gmail.com
@dolcatradicio

ESTABLIMENTS COL·LABORADORS

MERCATS SETMANALS

**Els dilluns
estem a
Llorenç**

Magatzem: Polígon "La Rigola", naus 23/25
43712 LLORENÇ DEL PENEDES

*Us desitgem
una molt bona*

Festa Major

Ens trobareu al carrer del Pi, 6 de Llorenç del Penedès

Segueix-nos a WhatsApp

és molt fàcil!...

Escaneja el QR, segueix-nos i estigues
al dia de totes les novetats!

